

Aan de voorzitter van Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag

12 november 2004

Ons kenmerk

HO/Prog/2004/50590

Onderwerp

Rapport Beroepswijs Beroepsonderwijs

Bijlage(n)

Rapport Beroepswijs Beroepsonderwijs

Bijgevoegd treft u de eindrapportage van de Werkgroep Dynamisering Onderwijs van het Innovatieplatform aan, met als titel "Beroepswijs Beroepsonderwijs". Dit rapport, dat op 8 oktober aan mij overhandigd is, bevat een heldere analyse van de eisen die aan modern beroepsonderwijs in een kenniseconomie worden gesteld, en voorstellen voor vernieuwing van het beroepsonderwijs. Vooruitlopend op mijn uitgebreide reactie op het rapport, die tevens een visie op innovatie in het beroepsonderwijs en een aantal actiepunten zal bevatten, geef ik u hierbij mijn reactie op hoofdlijnen.

Het rapport sluit aan bij het beleid voor beroepsonderwijs dat de laatste jaren in gang is gezet, en ook de in het rapport geformuleerde doelstellingen sluiten aan bij de doelstellingen die door het kabinet (mede in het kader van de Lissabonafspraken) ten aanzien van beroepsonderwijs en "een leven lang leren" zijn geformuleerd.

De vraag die centraal staat is hoe het beroepsonderwijs moet veranderen ("dynamiseren") om in te kunnen spelen op de behoeftes en innovaties in het bedrijfsleven, en de samenleving als geheel, aan de ene kant, en de veranderende vraag van jongeren naar onderwijs aan de andere kant. Onderwijsinstellingen moeten veel meer een kennispartner worden van zowel bedrijven als studenten; niet alleen toeleverancier. Hierbij is het van belang te stimuleren dat de werelden van onderwijs en beroep meer naar elkaar toegroeien, er moet "beroepswijs beroepsonderwijs" ontstaan. Hiermee wordt ook bereikt dat het beroepsonderwijs aantrekkelijker wordt, waardoor ongediplomeerde uitval wordt voorkomen en het opleidingspeil van de Nederlandse beroepsbevolking kan worden verhoogd.

Dit gedachtegoed is ook leidend bij de plannen voor het beroepsonderwijs die eerder naar de Kamer zijn gestuurd, Koers VO, Koers BVE en het HOOP. Enkele voorbeelden van in gang gezet beleid zijn de groeiende erkenning in het vmbo van de beroepspraktijk als betekenisvolle leeromgeving door middel van leerwerktrajecten en stages en de impuls gelden voor de gehele beroepskolom, waarbij de

afgelopen jaren geld is ingezet om het beroepsonderwijs aantrekkelijker te maken. Deze plannen zijn toegelicht in het Plan van Aanpak Jeugdwerkloosheid, dat 30 juni 2003 naar de Kamer is verzonden. Om een verdieping aan te brengen in innovatie is vanuit OCW een innovatiearrangement opgesteld waarmee regionale/sectorale projecten worden gestimuleerd waarbij instellingen over de eigen grenzen heen samenwerken met het bedrijfsleven. Zo wordt voor het beroepsonderwijs de regio en de partijen in de regio steeds belangrijker, en is bijvoorbeeld het uitgangspunt van Koers BVE dat het regionale netwerk aan zet is, waarbij instellingen in de gelegenheid worden gesteld om met hun stakeholders (bedrijfsleven, gemeenten, en andere relevante actoren) eigen ambities vast te stellen. Die partijen kunnen zo een grote rol spelen bij het dynamiseren van het beroepsonderwijs. Een ander voorbeeld is de aanstelling van de lectoren in het hoger beroepsonderwijs, die juist tot doel hebben docenten en hogescholen beter in de regio te positioneren, en sneller met kennis om te laten gaan.

Mijn uitgangspunt daarbij is om niet nog meer geld in dynamisering te stoppen, maar meer te doen met de bestaande middelen: dit kan ook, want het rapport wijst terecht op de mogelijkheden om het instrumentarium voor innovatie te vereenvoudigen, zowel tussen de verschillende onderwijsvelden, als tussen in het bijzonder de ministeries van OCW en EZ. Het gaat uiteindelijk om een kanteling in de sturingsfilosofie: van scholen via aparte geldstromen tot gewenst gedrag (innovatie) stimuleren, naar een situatie waarbij innovatie integraal onderdeel uitmaakt van de "core business" van het onderwijs. Hierbij past een andere, intelligente inzet van middelen die voor innovatie beschikbaar zijn.

Dit betekent dat ook het bedrijfsleven nadrukkelijker moet worden betrokken bij de dynamisering van het beroepsonderwijs, bedrijven spelen immers een steeds belangrijker rol, en bezien moet worden of het bedrijfsleven wel in staat is om die rol goed te spelen. Bijvoorbeeld waar het gaat om vraagarticulatie ("wat wil het bedrijfsleven van het onderwijs") blijkt dat veel bedrijven nog niet goed in staat zijn om een heldere onderwijsvraag te articuleren. Dit betekent dat OCW ook met de bedrijven, kenniscentra en sociale partners om de tafel moet gaan zitten om te bezien hoe de rol van het bedrijfsleven in het beroepsonderwijs verder versterkt kan worden.

Het is mijn voornemen om begin volgend jaar een uitgebreide reactie aan zowel de Kamer als het Innovatieplatform te sturen. Hierin zal zijn uitgewerkt hoe op korte termijn meer synergie tussen de verschillende innovatiearrangementen kan worden gebracht en zal ook de toekomstvisie over hoe te komen tot beroepswijs beroepsonderwijs worden geschetst.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(Maria J.A. van der Hoeven)